

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta 1 fl. 80 kr., za četert leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20, za pol leta 2 fl. 10 kr., za četert leta 1 fl. 5 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 21. marca 1860.

Hribarjeva slamoreznica.

Med mnogimi koristnimi znajdbami in zboljški pri kolarstvu, ktere je naš verli domorodec in mojster kolarstva, gosp. Matija Hribar, svoje dni naredel, je slamoreznica krona njegovega uma.

Hribar-jeva slamoreznica ima med vsemi, kar smo jih na Dunaji v razstavi in tudi drugod dozdej vidili, take zboljške, da jo gospodarjem, kateri rezanco za klajo potrebujejo, ne moremo dosti hvaliti.

Mašina ta se dá ložje goniti memo drugih, ker je tako izverstno izdelana, da s posebno pripravo v tem hipu slamo naprej pomakne, kadar nož slamo rezati začne, druga priprava pa slamo v tem trenutku pred nožem terdo vkup stisne, kadar nož reže.

V kratkem času se ž njo veliko rezance nareže, in največja prednost te slamoreznice je to, da se ob enem, ko delavec z eno roko mašino goni, brez posebnega zadržka in truda z drugo roko lahko naredi, če je treba, da mašina slamo zdaj za konje zdaj za govejo živino reže, pa ni treba nožev kaj prestavljati.

Mašina malo prostora potrebuje, ker se truga lahko proč vzame in kam v kot postavi. Kùpec slamoreznice ž njo tudi s posebno pripravo nalaš narejen brus dobí, ki se, ako se truga proč vzame, na vreteno natakne in na njem nože slamoreznice in drugo orodje lahko pobrusi.

Pri vsi ti popolnosti je ta mašina proti drugim enakim mašinam prav po ceni; veljá z vsem vred le 60 gold. n. d.

Za to ravno popisano prav izverstno slamoreznico je Hribar od c. kr. ministerstva privilegij dobil, ki ga je po pravici zaslužil. Ker je pa, kakor so „Novice“ že omenile, umerl, je ta privilegij naš dobro znani izverstni pevec in kolar gosp. Vojteh Kurnik prevzel, ki zdaj te mašine izdeluje. Za tega voljo naj se, kdor želi to mašino imeti, oglasi pri njem v Blatni vasi št. 114 v Ljubljani.

Da je gori omenjena slamoreznica koristna, že to spríčuje, da jih je rajnki v kratkem lepo število prodal in da jih ima tudi sedanji lastnik že nekaj naročenih.

Nadjati se je, da se bojo te mašine kmalo bolj ko vse enake po deželi razširile, kar poštenemu in pridnemu mojstru prav iz serca privošimo.

Juri Pajk.

Večkratno presajanje semenskih drevesnic.

Vsak skušen sadjorejec vé, ako se sadne drevésa, ki smo jih izredili iz semena, večkrat presadé, da močnejše in gostejše korenine zaredé z obilnimi nitkami in sesavnimi koreninami, po katerih potrebni živež na se vlečejo. Če se take drevesca presadé, se gotovo primejo, čversto rastejo, in ko začnó sad donášati, so zlo rodovitne drevésa. In vendar se sadjorejci koristnega presajanja tako ne poprijemljejo, kakor bi se ga imeli, in nekteri celó pravijo, če se drevésce večkrat presaja, bolj v rasti zastaja. To je kriva misel, dragi moji!

Naj tukaj ob kratkem povem, kako jez s semenici in drevesci ravnam:

Košice sadnih drevés sejem po navadi le na polji po trebižih in lazih, in sicer najraje v jeseni. Česnjeve košice ali tem bolj košice ptičeje ali divje česnje sejem z mesom vred takrat, ko so česnje zrele. Jabelčne in hruševe peške pa pozno v jeseni.

Košice dam plitvo v zemljo zagrebsti ali pa zavleči; ne sejem jih pa po motozu (žnori), ampak po širokem iz proste roke; prihodnje poletje se morajo pa semenice večkrat opletiti in krog njih zemlja polahkoma okopati in prehljati. Če pa zemlja, preden se peške sejejo, ni plevéla popolnoma čista, bo boljše, če se košice sejejo po žnori v verste, ki so po 18 pavcov narazen; v jamice se pa seme z roko posadi in z grabljami plitvo zagrebe.

Pozno v jeseni se drevesca, ki so zdaj večidel že po čevlji dolge, izkopljejo, in čez zimo na vert v zemljo ali pa v pesek zagrebejo. Zgodaj spomladi, ko se je že precej zemlja osušila, se zopet na prostoren kraj, ki je bil v jeseni globoko preoran ali prekopan, v verste, ki so po 2 čevlja ena od druge, in sicer po čevlji saksebi, z matiko naravnost po potegnjenem motozu posadé. Pozneje, ko se je med njimi že nekoliko plevél zarastel, se ob lepem sončnem vremenu okopljejo, da je zemlja med njimi vedno rahla in čista, ne pa s plevélom prerašena.

Res je veliko veselje za vsacega sadjorejca, ko vidi, kako mu drevésca v drugem letu spešno in veselo rastejo, ako je le ž njimi tako ravnal, kakor sem mu nasvetoval.

Pozno v jeseni se te drevésca zopet iz zemlje pobejejo; toda varovati se mora, da se jim preveč razprosterane korenike ne potergajo ali pa z lopato ne porežejo, kar bi jim zlo škodovalo.

Te drevésca se čez zimo zopet skerbno v zemljo zagrebejo, prihodnjo spomlad pa v drevno sadišče (vertno šolo) posadijo. Le slabeje in šibkeje drevesca se odberejo, in se še eno leto na njivo, kakor je bilo ravno rečeno, posadé, da se tukaj bolj opomorejo in okrepčujejo. Čez zimo se pa ne smejo na polji pustiti, ker bi jih žival preveč pokončevala.

Pinkert.

Novíce gospodarske.

(Rastline z ledom ogrevati), je čisto nova znajdba, ki bo gotovo všeč posebno tistim gospodarjem, kateri nimajo toplíc ali rastlinaric, v katerih se kuri, in imajo vendar takih rastlinic, ki mraza ne preterpé. Znajdel je rastline z ledom ogrevati Francoz, gospod Lecop Clermond-Fernand. Prišel je pa do te znajdbe gosp. Lecop po tem, da je zapazil, da se dá rastlina zmerzline obvarovati, ako se le krog nje nekatere posode z vodo napolnjene postavijo. Kadar voda v posodah v led zmerzne, spustí iz sebe vso tisto gorkoto, ktero je v tekočem stanu v sebi imela, in ta toplota je zadosti, da se rastline toliko ogrejejo, da ne morejo zmerzniti. Kdor vé, da kilogram *) vode, pri pre-

*) 1 francozki kilogram je po naši vagi 1 funt in 25 lotov ali 57 lotov; iz 57 lotov vode tedaj, ako zmerzne v led, zbeží okoli 46 lotov gorkote.